

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА ТА
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник директора з навчальної роботи

М. Зайченко
Марина ЗАЙЧЕНКО

30 " *08* _____ **2024** р.

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

здобувачів освіти спеціальності

072 Фінанси, банківська справа та страхування

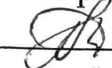
Білгород-Дністровський, 2024

Робоча програма дисципліни «**Економічна теорія**» складена відповідно до освітньо-професійної програми для здобувачів освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Розробник: Колаковська Світлана Пилипівна, викладач економічних дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»

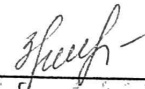
Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні циклової комісії фінансово - економічних дисциплін

Протокол № 1 від 29.08.2024 року

Голова циклової комісії Світлана СТЕПОВА

Схвалено методичною радою Білгород-Дністровського фахового коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій

Протокол № 6 від 29.08.2024 року

Голова методичної ради Марина ЗАЙЧЕНКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Компонент освітньої програми, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів: 4 Модулів: 4 Змістових модулів: 4 Загальна кількість годин: 120	Компонент освітньої програми Цикл професійної підготовки Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування Освітньо-професійний ступінь: «Фаховий молодший бакалавр»	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		2	
		Семестр	
		3	
		Лекційні заняття:	
		38 год.	
		Практичні заняття	
		30 год.	
		Семінарські заняття:	
		-	
		Самостійна робота	
52 год.			
Індивідуальні заняття:			
-			
Вид контролю: диференційований залік (3-й семестр) денна			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Економічна теорія» посідає важливе місце серед навчальних предметів, які формують фахівця економічного профілю.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія» є формування в здобувачів освіти глибоких економічних знань, логіки сучасного економічного мислення і економічної культури, навчання студентів базовим методам аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.

Завданням навчальної дисципліни «Економічна теорія» на сучасному етапі є пізнання економічної науки, її предмету, методів і функцій, аналіз закономірностей розвитку ринкової економіки як основи функціонування різних

сучасних господарських систем, характеристика основних рис та особливостей розвитку перехідної економіки, розкриття закономірностей суспільного відтворення, шляхи вирішення загально цивілізаційних проблем людства.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення основ економічної політики суб'єктів ринкового господарства, закономірності економічного розвитку суспільства, методи та способи ефективного господарювання.

Міждисциплінарні зв'язки: «Основи правознавства», «Основи філософських знань», «Соціологія», «Економіка підприємства», «Гроші та кредит», «Бюджетна система», «Фінанси».

Набуті здобувачами освіти компетенції згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні(фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.

СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Структура навчальної дисципліни є орієнтовною. Під час складання навчальних програм викладачі навчальних закладів можуть вносити обґрунтовані зміни та доповнення в зміст програмного матеріалу і розподіл навчальних годин за темами в межах бюджетного часу, відведеному навчальним планом на вивчення дисципліни. Внесені зміни повинні бути обговорені на засіданні циклової комісії і затверджені заступником директора з навчальної роботи.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ №1

Загальні основи економічного розвитку

Тема 1. Вступ. Економічна теорія як фундаментальна суспільна наука

Зародження, еволюція та етапи становлення політичної економії. Політично-економічні напрями, школи і течії. Політична економія в системі наук.

Тема 2. Предмет і методи економічної теорії

Предмет економічної теорії. Тракткування дисципліни політичної економії різними школами. Політична економія як наука про виробничі відносини у взаємодії з продуктивними силами. Метод пізнання економічної теорії. Загальнонаукові та спеціальні методи пізнання економічних процесів. Функції політекономії: теоретико-пізнавальна, практична, методологічна, виховна.

Тема 3. Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси

Сутність потреб і особливості їх розвитку. Потреби як спонукальний мотив економічної діяльності людей. Класифікація економічних потреб та їх структура. Закон зростання потреб та механізм його дії. Безмежність потреб. Обмеженість ресурсів. Роль виробництва в задоволенні економічних потреб суспільства. Потреби і споживання. Основні тенденції формування сучасної структури суспільних потреб. Економічні інтереси та їх класифікація.

Тема 4. Суспільне виробництво

Зміст виробництва та його складові елементи. Виробництво як процес суспільної праці. Фази суспільного виробництва. Процес виробництва як взаємодія продуктивних сил та виробничих відносин. Продуктивні сили суспільства, їх суть, система і структура. Людина як основний елемент продуктивних сил. Показники розвитку продуктивних сил. Виробничі відносини, їх суть, система і структура. Взаємодія продуктивних сил і виробничих відносин. Структура суспільного виробництва. Матеріальне і нематеріальне виробництво. Виробнича і соціальна інфраструктура, їх суть.

Практичне заняття

Основні чинники виробництва. Робоча сила та її властивості. Засоби і предмети праці. Земля як фактор виробництва. Цілі і наслідки виробництва. Суспільний продукт як результат суспільного виробництва. Технологічний спосіб виробництва. НТП та його форми.

Тема 5. Економічні системи суспільства

Економічна система: її сутність та структурні елементи. Типи і еволюція економічних систем. Формаційний і загально цивілізаційний підходи до типізації суспільства. Класифікація економічних систем за формами власності на засоби виробництва і за способом управління господарською діяльністю: традиційна, ринкова,

командна і змішана економічна системи. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік. Економічні реформи в Україні.

Практичне заняття

Відносини власності в економічному житті суспільства. Власність, її сутність і місце в економічній системі. Реалізація прав власності. Суб'єкти та об'єкти власності. Типи, форми і види власності. Тенденції в розвитку відносин власності в Україні та у світі.

Тема 6. Форми організації суспільного виробництва

Натуральне виробництво: сутність, риси, історичні межі. Товарне виробництво: причини виникнення, сутність, ознаки і роль в розвитку суспільства. Проста і розвинена форми товарного виробництва.

Практичне заняття

Товар і його властивості. Теорії вартості та їх різновиди. Закон вартості, його сутність і функції.

Тема 7. Сутність і еволюція грошей

Походження, суть і функції грошей. Грошовий обіг і його закони. Грошова система.

Практичне заняття

Грошова реформа в Україні. Суть, причини, види і соціально-економічні наслідки інфляції. Суть ціни. Методи ціноутворення. Види цін та функції ціни. Особливості регулювання цін.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ №2

Загально - теоретичні проблеми ринкової економіки

Тема 8. Ринок і механізм його функціонування.

Сутність ринку, його риси та структура. Ринковий механізм та його основні елементи. Моделі ринкової економіки

Практичне заняття

Теорія ринкової рівноваги. Сутність попиту і фактори, що його визначають. Пропозиція: зміст і фактори, що на неї впливають. Еластичність попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.

Тема 9. Ринкова інфраструктура

Поняття ринкової інфраструктури та її основні елементи. Біржі та їх місце в ринковій економіці. Банки та банківська система України. Ринок цінних паперів.

Практичне заняття

Проблеми формування ринкової інфраструктури в Україні. Особливості становлення фондового ринку в Україні. Види та механізм функціонування товарних

бірж.

Тема 10. Конкуренція і монополія.

Виникнення, поняття і функції економічної конкуренції. Закон конкуренції. Види конкуренції. Методи конкурентної боротьби. Монополізм в економіці та його причини.

Практичне заняття

Закон монополізації. Форми монополій. Антимонопольна політика держави. Антимонопольне законодавство.

Тема 11. Підприємництво в ринковій економіці

Суть підприємництва, його роль у ринковій економіці. Теорії та моделі підприємництва. Види та форми підприємницької діяльності. Функції підприємництва.

Практичне заняття

Малий бізнес. Нові види підприємницької діяльності. Проблеми розвитку цивілізованого підприємництва в Україні.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ №3

Економічні основи підприємництва

Тема 12. Підприємство (фірма) в ринковій економіці

Підприємство як суб'єкт ринкової економіки. Форми та види підприємств. Кругообіг і оборот капіталу (фондів) як процес індивідуального відтворення. Структура капіталу (фондів). Фізичний і моральний знос. Амортизація та її норма. Оборотний капітал (фонди): сутність, структура та показники ефективності використання.

Тема 13. Витрати виробництва і прибуток

Суть витрат виробництва. Класифікація витрат виробництва в ринковій економіці. Собівартість продукції: суть, види, структура та шляхи зниження. Прибуток як економічна категорія розвинутого товарного виробництва. Сутність і теорії прибутку.

Практичне заняття

Розрахунок доходів, витрат і прибутку.

Тема 14. Особливості підприємництва в аграрному секторі

Аграрне виробництво-особлива сфера вкладення капіталу. Особливості сільськогосподарського виробництва. Аграрні відносини та їх структура. Різноманітні форми господарювання в АПК України.

Практичне заняття

Державна підтримка аграрної сфери та аграрних перетворень. Земельна рента та її форми. Рентні відносини. Абсолютна земельна рента. Ціна землі.

Тема 15. Відтворення та економічне зростання на макрорівні

Відтворення та економічне зростання на макрорівні. Сутність і види суспільного відтворення. Просте та розширене суспільне відтворення та економічне зростання. Зміст і типи економічного зростання. Рушійні сили економічного зростання. Нагромадження, заощадження та інвестиції, їх суть і місце в економічному зростанні. Суспільний продукт і його структура. Валовий внутрішній продукт. Валовий національний продукт. Чистий внутрішній продукт. Національний дохід.

Практичне заняття

Валовий внутрішній продукт.

Тема 16. Циклічність-загальна закономірність ринкової економіки

Суть та види економічних циклів. Економічний цикл та його фази. Зайнятість: сутність, форми та ефективність. Сутність, причини та соціальні наслідки безробіття.

Інфляція: суть, причини, види та соціально-економічні наслідки. Зайнятість робочої сили у системі суспільного відтворення. Приховане безробіття в Україні: сутність і соціальні наслідки.

Тема 17. Доходи населення

Суть доходів населення, їх види та джерела формування. Теорії заробітної плати. Заробітна плата - основна форма доходів населення. Форми і системи зарплати.

Практичне заняття

Номінальна та реальна заробітна плата. Основні напрямки поліпшення форм оплати праці в ринкових умовах. Соціальні програми як джерело формування сімейних доходів. Сімейний бюджет. Пенсійна реформа в Україні.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ №4

Макроекономічні проблеми регулювання ринкової економіки

Тема 18. Основи менеджменту

Поняття та розвиток теорії управління і менеджменту. Функції та сфера діяльності менеджменту. Наукові принципи менеджменту.

Практичне заняття

Організаційна структура та методи управління виробництвом.

Тема 19. Основи маркетингу

Поняття та економічні передумови виникнення маркетингу. Функції, мета, принципи та завдання маркетингу. Сучасна структура маркетингу.

Тема 20. Фінансово-кредитна система

Суть, функції та структура фінансів. Структура та джерела формування фінансів. Державний бюджет-провідна ланка фінансів. Доходи і видатки бюджету.

Бюджетний дефіцит і шляхи його подолання. Місцеві бюджети. Податки: суть, функції та види.

Практичне заняття

Необхідність, суть та джерела кредиту. Форми та функції кредиту, принципи кредитування. Кредитні засоби та механізм їх використання. Позичковий відсоток, його суть, функції.

Тема 21. Державне регулювання ринкової економіки

Суть, необхідність та еволюція державного регулювання економіки. Сучасні моделі державного регулювання економіки. Основні форми та методи державного регулювання ринкової економіки. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання. Недоліки та переваги державного регулювання.

Кейнсіанська і неокласична моделі державного регулювання економіки. Бюджетна, податкова, кредитно-грошова політика держави. Планування, прогнозування і програмування розвитку народного господарства. Соціальна політика держави.

Практичне заняття

Антиінфляційна економічна політика держави.

Тема 22. Закономірності формування та сутність світового господарства

Об'єктивні передумови виникнення світового господарства. Розвиток світового ринку. Міжнародний поділ праці. Інтернаціоналізація господарського життя. Світове господарство та закономірності його розвитку. Структура сучасного світового господарства.

Практичне заняття

Система міжнародних економічних відносин. Міжнародна торгівля та її економічні основи. Сутність і форми міжнародного руху капіталу.

4.СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділу і теми	Кількість годин							
	Денна форма							
	ВСЬОГО	у тому числі						
Л		П	С.Р.					
Модуль 1. Загальні основи економічного розвитку								
1.Вступ. Економічна теорія як фундаментальна суспільна наука	4	2		2				
2.Предмет і методи економічної теорії	4	2		2				
3.Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси	4	2		2				
4.Суспільне виробництво	6	2	2	2				
5.Економічні системи суспільства	6	2	2	2				
6.Форми організації суспільного виробництва	6	2	2	2				
7. Суть та еволюція грошей	6	2	2	2				
<i>Разом по модулю 1</i>	<i>36</i>	<i>14</i>	<i>8</i>	<i>14</i>				
Модуль 2. Загально - теоретичні проблеми ринкової економіки								
8. Ринок і механізм його функціонування	6	2	2	2				
9.Ринкова інфраструктура	6	2	2	2				
10.Конкуренція і монополія	8	2	2	4				
11.Підприємництво в ринковій економіці	6	2	2	2				
<i>Разом по модулю 2</i>	<i>26</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>10</i>				
Модуль 3. Економічні основи підприємництва								
12.Підприємство(фірма) в ринковій економіці	4	2		2				
13.Витрати виробництва і прибуток	8	2	2	4				
14.Особливості підприємництва в аграрному секторі	6	2	2	2				
15.Відтворення та економічне зростання на макрорівні	4		2	2				
16.Циклічність-загальна закономірність ринкової економіки	4	2		2				
17.Доходи населення	8	2	2	4				
<i>Разом по модулю 3</i>	<i>34</i>	<i>10</i>	<i>8</i>	<i>16</i>				
Модуль 4. Макроекономічні проблеми регулювання ринкової економіки								
18.Основи менеджменту	6	2	2	2				
19.Основи маркетингу	2			2				
20.Фінансово-кредитна система	8	2	2	4				
21.Державне регулювання ринкової економіки	6	2	2	2				
22.Закономірності формування та сутність світового господарства	2			2				
<i>Разом по модулю 4</i>	<i>24</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>12</i>				
Всього	120	38	30	52				

5. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Словесні методи (бесіда, розповідь, пояснення, лекції тощо) характерні тим, що інформацію для засвоєння здобувач освіти отримує вербальними засобами, тобто через слово.

Наочні методи - інформація для засвоєння одержується на основі сенсорно- перцептивної діяльності (демонстрування, ілюстрації, показ об'єкта, моделі).

Практичні методи. Суть їх у тому, що шляхом виконання практичних дій здобувач освіти отримує деяку інформацію, яку аналізує, робить висновок і приходить до тих знань, які необхідно засвоїти. Особливість методу в тому, що діяльність з одержання знань накладається в часі на діяльність з їх застосування, що дає винятково важливий педагогічний ефект.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

1. Бесіда, або діалог з аудиторією. Ставиться серія запитань, які потребують відповіді. Це дає можливість зрозуміти, чи готові здобувачі освіти сприймати новий матеріал, чи їх потрібно активізувати. Практика підказує, що здобувачі освіти ідуть на заняття не підготовлені, але коли знають, що буде опитування – готуються. Разом з тим це дає можливість виявити прогалини, що важливо не стільки для здобувача освіти, як для викладача.

2. Сократична бесіда. Ставиться серія запитань, які дають можливість здобувачу освіти дати не повну відповідь, що спонукає з зацікавленістю сприймати новий матеріал.

3. Проблемне заняття. Висловлюється проблема, з метою викликати зацікавленість у здобувачів освіти. Цей вид інтерактивних технологій можна використовувати після опрацювання серії занять, бо здобувачі освіти вже повинні мати багаж знань.

4. Дискусія. Відбувається активний обмін думками. Це різновид проблемних лекцій. Проводяться ділові ігри, самостійна робота. Лекція-дискусія дає можливість охопити складний, великий за обсягом і найбільш вдалиий матеріал.

5. Аналіз конкретних ситуацій. Береться конкретна ситуація з життя (професійна діяльність, соціум тощо) і вирішується різними шляхами. Сьогодні неможливо навчати здобувача освіти старими методами. Знань стало так багато, професійні навички стали настільки багатоманітними, що їх неможливо передати в повному обсязі в межах традиційних методів, шляхом ретрансляції, позбавленої емоційності.

6. Заняття з використанням техніки зворотного зв'язку. Після подачі лекції починається її обговорення. З'ясовується наскільки здобувачі освіти зрозуміли матеріал.

7. Метод «заверши фразу». Здобувач освіти може продовжувати її своїми словами, а не так як у конспекті.

8. Консультація. Для індивідуальної роботи зі здобувачами освіти використовують *пояснення*.

6. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

За місцем у навчальному процесі розрізняють **вхідний, поточний, періодичний, підсумковий види контролю**.

Вхідний контроль – використовують перед вивченням нової теми на початку семестру для з'ясування загального рівня підготовки здобувачів освіти з дисципліни, щоб передбачити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль – спостереження викладача за навчальною діяльністю здобувачів освіти на занятті. Метою його є отримання оперативних даних про рівень знань здобувачів освіти і якість навчальної роботи на занятті, оптимізація управління навчальним процесом.

Періодичний (тематичний) контроль – виявлення й оцінювання засвоєних на кількох попередніх заняттях знань, умінь здобувачів освіти з метою визначення, наскільки успішно вони володіють системою знань, чи відповідають ці знання програмі. Різновидом періодичного є **тематичний контроль**, що полягає у перевірці та оцінюванні знань здобувачів освіти з кожної теми і спрямований на те, щоб усі належно засвоїли кожен модуль.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру або навчального року. Підсумкову оцінку за семестр виставляють за результатами тематичного оцінювання, за рік – на основі семестрових оцінок.

Навчальні досягнення здобувачів освіти з навчальної дисципліни можуть оцінюватися за кредитно-трансферною системою ЄКТС, в основу якої покладено принцип прозорості, об'єктивності, індивідуальності та певної уніфікованості. Головне завдання при цьому – досягти найбільш ефективного та об'єктивного оцінювання, яке повинне одночасно виконувати контролюючу й мотивуючу функції.

Кожен модуль включає лекційні та практичні заняття, самостійну роботу.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;

- творчий підхід до виконання завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – диференційований залік – 31-й семестр 2-го року навчання (денна форма)

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій».

Формою семестрової атестації є диференційований залік – 3-й семестр 2-го року навчання (денна форма)

Результати навчання здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу з теоретичної та практичної підготовки можуть оцінюватись за 100-бальною шкалою, оцінкою в ЄКТС.

Відповідно рейтинг здобувача освіти із засвоєння навчальної дисципліни може складатися з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок до екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану здобувача освіти (залікової книжки) та журналу рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Оцінка ЄКТС	Сума балів за 100 бальною шкалою	Націо нальна шкала (12-бальна)	Націо нальна шкала (4-бальна)	Рівень компетен тності	Критерії оцінювання
A	90 – 100 (відмінно)	12-10	відмінно	Високий рівень	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	85 – 89 (дуже добре)	9-8	добре	Достатній рівень	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
C	75 – 84 (добре)	7			Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
D	70 – 74 (задовільно)	6-5	задовільно	Середній рівень	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60 – 69 (достатньо)	4			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	35 – 59 (незадовільно)	3	незадовільно	Початковий рівень	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1 – 34 (незадовільно)	2			Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
		1			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Підручники та посібники.
2. Конспекти лекцій.
3. Лекції на електронних носіях.
4. Презентації.
5. Методичні вказівки до практичних робіт.
6. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях.
7. Індивідуальні завдання студентів.
8. Матеріали з контролю знань студентів.
9. Стенди та інші наглядне обладнання аудиторії.

Вивчення дисципліни здобувачами освіти передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси – опубліковану українську та іноземну літературу (нормативні документи, підручники, навчальні посібники, наукові періодичні та монографічні видання, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет-джерела.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Конституція України: офіц. Текст (прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. із змінами: станом на січня 2011р.). К.: Мін-во Юстиції України, 2011. 124с.
2. Економічна теорія : навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Сідорова, проф. Є. М. Воробйова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. – 2019. – 464 с.
3. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. – К.: Видавництво Ліра-К, 2020. – 450 с.
4. ЕКОНОМІКС. Частина 1: Вступ до економікса. Мікроекономіка: Навчальний посібник / Баула О.В., Вісіна Т.М., Лютак О.М., Савош Л.В., Кравчук О.Я., Зелінська О.М., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 320 с.
5. Економічна теорія: навчальний посібник. Укл: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівці: Чернівец. нац. унів-т., 2021. 200 с.
6. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. Економічна теорія: підручник. К: Вища школа, 2016. 503с.
7. Економічна теорія: підручник / За ред. В.М.Тарасевича. Київ: Центр навчальної літератури, 2016. 784с.
8. Економічна теорія: підручник (В.Д. Лагутін., Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг. Ред. В.Д. Лагутіна.- Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017.- 608с.
9. Основи економічної теорії. (текст): навч. посіб. (А.У. Уразов, І.В. Саух, О.І. Вікарчук – К.: «Центр учбової літератури», 2017. 312с.

10. Мочерний С.В., Мочерна Я.С. Політична економія: навч. посіб. 3-є вид., випр. і доп. К.: Знання, 2016. 684с.
11. Мочерний С.В., Устенко О.А. Основи економічної теорії: навч. посібник. 4-те вид., стер. К.: Академія, 2016. 502с.
12. О.Захарченко, М.Барановська, Основи економічної теорії. «Центр навчальної літератури» 2019. 264с.
13. Основи економічної теорії (за ред. Предборського В.А. К.: Кондор, 2016.621с.
14. Основи економічної теорії: підручник (за ред.А.А.Чухна.К.:Вища школа, 2015. 606с.
15. Основи економічної теорії: підручник (за заг. Ред. Л.С. Шевченко. Х.: Право, 2016. 448с.

Додаткова

16. Базилевич В.Д. Економічна теорія: політекономія: підручник (В.Д. Базилевич, В.М. Попов. -8-ме вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2012. 702с.
17. Основи економічної теорії: політико економічний аспект.–2-евид./Заред..Г.Н.Климка,В.П.Нестеренка.–К.:Вищашкола–Знання,1997.–743с.
18. Політична економія: Навч. посібник для студ. Вищих навч.закладів /За ред..В.О.Рибалкіна,В.Г.Бодрова.–К.:Академвидав,2004.–672с.
19. Самуелсон П.Економіка: Підручник.–Львів:Світ,1993.–495с.
20. Економічна теорія. Політекономія-9-те видання.,доповн.-К.:Знання,2014.-710 с.
21. С.Дзюбик.,О.С.Ривак. Основи економічної теорії.навч.посіб. Знання. 2014. 423с.
22. В.М.Семененко,Д.І.Коваленко та ін. Економічна теорія: політекономія посібник. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 428с.
23. І.В.Кокорєв. Основи економічної теорії. курс лекцій (І.В. Кокорєв.- Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ. 2017. 220с.
24. А.В.Сірко. Економічна теорія. Політекономія.-К.:Центр навчальної літератури.2019.448с.
25. Чепінога В.Г.Основи економічної теорії: навч.посібник.К.: Видавництво Ліра-К. 2017.240с.

Інтернет ресурси:

1. Верховна Рада України–<http://www.rada.kiev.ua>
2. Кабінет Міністрів України–<http://www.kmu.gov.ua>
3. Міністерство економіки України–<http://www.me.gov.ua>
4. Державна податкова адміністрація–<http://www.sta.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України–<http://www.minfin.gov.ua>
6. Законодавство України–<http://www.zakon/rada.gov.ua>
7. Український бізнес-портал–<http://www.ubp.com.ua>
8. Діловий щотижневик **КОНТРАКТИ**–

<http://www.kontrakty.com.ua>

9. Інтернет-портал Газети Бізнес—<http://www.business.kiev.ua>

10. Господарський кодекс

України

<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

11. Ел.видання “Ефективна

економіка”

<http://www.economy.nayka.com.ua/>